

Neurologia i Pielęgniarstwo Neurologiczne

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o Zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika Neurologii WNoZ, WUM Mazowiecki Szpital Bródnowski Spółka z o.o. Ul. Kondratowicza 8 03-242 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Dariusz Koziorowski
Koordynator przedmiotu	Mgr. Aleksandra Jadczuk e-mail: aleksandra.jadczuk@wum.edu.pl tel. 22 326 59 31

	dr hab.n.med. Monika Figura e-mail monika.figura@wum.edu.pl tel. 22 326 54 27
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Mgr. Aleksandra Jadczuk e-mail: aleksandra.jadczuk@wum.edu.pl dr hab.n.med. Monika Figura e-mail monika.figura@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab.n. med. Andrzej Friedman, prof. dr hab.n.med. Dariusz Koziorowski, mgr spec. piel. Aleksandra Jadczuk, dr n. med. Joanna Samborska Ćwik, lek. med. Marta Betka, lek. Med. Julia Nowak lek. med. doktorantka Kamila Kopeć, lek. Med. Dominika Przewodowska mgr spec. piel. Magdalena Łęgowska, mgr spec. piel. Anna Kurek, mgr spec. piel. Anna Okunowicz, mgr specj. piel. Wioletta Drosel, mgr spec. piel. Anna Gutowska, mgr Yevhen Tkach, mgr spec. piel. Aneta Smykla, mgr spec. piel. Monika Grygier, piel. Katarzyna Wodzyńska, mgr Anna Brzuskiewicz, spec. piel. mgr Justyna Gregier, mgr spec. piel. Barbara Wlazły, licencjat specj. piel. Ewa Nawrocka, specj. piel. Małgorzata Jarzabek, mgr Mateusz Zyskowski, mgr Damian Drązek, piel. Marzena Mitrowska, licencjat Serhii Kovalenko, specj. piel. Stanisława Malińska, mgr Patrycja Badora, licencjat spec.piel. Khrystyna Skalli, licencjat Bożena Grzelak, spec. piel. Małgorzata Modzelewska mgr specj. piel. Justyna Gregier, piel. Ewa Kalinowska, licencjat Teresa Reszke, mgr specj. piel. Sylwia Brodzińska, lic piel. Michał Królikowski

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	III rok, semestr I	Liczba punktów ECTS	8.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		40	1,0
seminarium (S)		5	0,5
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)		80	3,0
praktyka zawodowa (PZ)		80,	3,0
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		25	0,5

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: etiologię, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych; modele opieki pielęgniarstwa nad osobą z chorobą neurologiczną, niepełnosprawnością i umierającą; uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania chorego z chorobami neurologicznymi; zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób układu nerwowego
C2	W zakresie umiejętności absolwent potrafi: udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób; samodzielnie organizować, planować i sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę pielęgniarstwa w chorobach neurologicznych, z niepełnosprawnością i umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej; współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarstwa oraz prowadzonych działań edukacyjnych; przeprowadzać badanie podmiotowe i przedmiotowe w celu postawienia diagnozy pielęgniarstwa; organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach opieki zdrowotnej.
C3	potrafi interpretować wyniki podstawowych i dodatkowych badań, stosowanych w diagnostyce neurologicznej

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
--	--

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

W2	Etiologię, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg w najczęstszych chorobach układu nerwowego
W3	Sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w chorobach układu nerwowego. Rodzaje badań
W4	Przygotowanie pacjenta neurologicznego w różnym wieku i stanie zdrowia, do badań oraz zabiegów diagnostycznych, opiekę w trakcie i po tych badaniach, zabiegach
W6	Właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach układu nerwowego w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania
W7	Standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem neurologicznym
W8	Reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację
W9	Proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym
W10	Zasady organizacji opieki specjalistycznej neurologicznej
W18	Metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów

(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

W20	Zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego
W22	Zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia
W27	Przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach neurologicznych
W31	Patofizjologię i objawy kliniczne chorób układu nerwowego stanowiących zagrożenie dla życia
W32	Metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia
W33	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

U1	Gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej
U3	Prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób układu nerwowego
U8	Rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych
U9	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan w czasie tlenoterapii
U10	Wykonywać badania elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu
U11	Modyfikować dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej
U12	Przygotowywać pacjenta psychicznie i fizycznie do badań diagnostycznych
U15	Dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych
U16	Uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru i użytkowania sprzętu pielęgnacyjno - rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych
U17	Prowadzić żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe
U18	Pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną
U19	Rozpoznać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego
U22	Przekazywać informację o stanie zdrowia członkom zespołu terapeutycznego
U24	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe
U25	Postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta
U26	Przygotować i podać pacjentowi różnymi drogami leki, zlecone samodzielnie lub przez lekarza

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	(pole nieobowiązkowe) Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
U2	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną
K2	Przestrzegania praw pacjenta i zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem
K3	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem
K4	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe
K5	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
K6	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	Wykład 1 Wprowadzenie do Neurologii.	D.W2. D.W3.
	Wykład 2 Choroby naczyniowe mózgu.	D.W10. D.W20.
	Wykład 3 Choroby infekcyjne i zapalne układu nerwowego	D.W27.
	Wykład 4 Zaburzenia psychiczne i objawy psychogenne w neurologii	D.W31.
	Wykład 5 - Bóle i zawroty głowy, padaczka.	D.W32.

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów

(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

	wykład 6 Choroby Układu pozapiramidowego. Polekowe zaburzenia ruchowe. Schorzenia neurodegeneracyjne Wykład 7 - e-learning Diagnostyka neurologiczne wykład 8 Schorzenia neurologiczne o podłożu immunologicznym. Choroby demielinizacyjne Wykład 9 Urazy mózgu i rdzenia kręgowego. Wzmożone ciśnienie wewnątrzczaszkowe Wykład 10 Opieka pielęgniarska w diagnostyce i chorobach układu nerwowego, w aspekcie Zespołu Terapeutycznego Wykład 11 e-learning Choroby obwodowe układu nerwowego. Wykład 12 Wybrane zagadnienia neurogeriatryczne. Ołębienie. Wykład 13 Intensywna Terapia i Opieka w Neurologii Wykład 14 on- line platforma MS Teams Guzy Ośrodkowego Układu Nerwowego i zespoły paraneoplastyczne.	D.W33. D.W2. D.W3. D.W10. D.W20. D.W27. D.W31. D.W32. D.W12.
Seminarium	Część 1. Wprowadzenie do neurologii. Postępy w neurologii Część 2. Prezentacja pacjentów hospitalizowanych w Klinice z różnymi zespołami neurologicznymi - badanie chorych , omówienie objawów.	D.W4. D.W5. D.W18. D.W4. D.W5. D.W18.
Zajęcia praktyczne	dzień 1 Zasady organizacji opieki neurologicznej w systemie ochrony zdrowia , specyfika kliniki, organizacji pracy oraz zadań pielęgniarki w oddziale neurologicznymi . dzień 2 Przyjęcie dorosłego chorego do kliniki neurologicznej. Dokumentacja, pobranie materiałów do badań dzień 3 Przygotowanie chorego dorosłego do badań diagnostycznych. Opieka w trakcie i po badaniach ze szczególnym zwróceniem uwagi na chorych niewydolnych oddechowo i krążeniowo: CT, MRI, EEG, EMG, ENG. Asystowanie w wykonaniu punkcji lędźwiowej, pobieranie i przygotowanie do badania płynu mózgowo-rdzeniowego. dzień 4 Ocena stanu biopsychospołecznego, rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie opieki u chorych z chorobami naczyniowymi mózgu (udar krwotoczny i niedokrwienny) . dzień 5	D.U1. D.U3. D.U8. D.U9. D.U10. D.U11. D.U12. D.U15. D.U16. D.U17.

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów

(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

	Ocena stanu biopsychospołecznego, rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych i realizacja opieki u pacjentów z guzami, stłuczeniami mózgu, padaczką i stwardnieniem rozsianym. dzień 6 Ocena stanu biopsychospołecznego, rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych i realizacja opieki u pacjentów z guzami i udarami rdzenia kręgowego. Dzień 7 Ocena stanu biopsychospołecznego, rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych i realizacja opieki u pacjentów z miastenią, innymi chorobami nerwowo - mięśniowymi . Dzień 8 Ocena neurologiczna stanu zdrowia chorego dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwa w oparciu o wszystkie metody zbierania danych o chorym, z wykorzystaniem standardowych narzędzi pomiaru: skala Glasgow, skala Rankin, Barthel dzień 9 Wdrożenie standardów oraz zasad pielęgnowania chorego z zaburzeniami nastroju, funkcji poznawczych , afazją oraz zaburzeniami lękowo - depresyjnymi. dzień 10 Wdrożenie do opieki, zabiegów leczniczych i ćwiczeń rehabilitacyjnych. Zapobieganie powikłaniom wynikającym z długotrwałego unieruchomienia pacjentów z zaawansowaną, ciężką chorobą neurologiczną, np. udar niedokrwienno pnia mózgu z zaburzeniami wegetatywnymi , niedowładem czterokończynowym i rozszczepionymi zaburzeniami czucia.	D.U18. D .U19. K.S1. D.U22. D.U24. K.S4. D.U25. K.S5. K.S4. D.U26. K.S1. K.S4. D.U25 K.S2. D.U19 K.S3. K.S4. K.S5. K.S6.
Samokształcenie	1. Problemy pielęgnacyjne pacjentów w Chorobach naczyniowych mózgu, Padaczkach - diagnozy pielęgniarstwa, plan opieki, interwencje 2. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z: Chorobami demielinizacyjnymi, bólami głowy, infekcjami Układu Nerwowego - diagnozy pielęgniarstwa, plan opieki, interwencje 3. Problemy pielęgnacyjne pacjentów w Chorobach otępiennych - diagnozy pielęgniarstwa, plan opieki, interwencje 4. Problemy pielęgnacyjne pacjentów w Chorobach: Nerwowo-Mięśniowych , Neuronu Ruchowego - diagnozy pielęgniarstwa, plan opieki, interwencje 5. Problemy pielęgnacyjne pacjentów w chorobach układu pozapiramidowego - diagnozy pielęgniarstwa, plan opieki, interwencje 6. Problemy pielęgnacyjne chorych z: urazami czaszkowo mózgowymi, urazami kręgosłupa i rdzenia kręgowego guzami mózgu - diagnozy pielęgniarstwa, plan opieki, interwencje	C.U40., C.U43., C.U45., C.U46., C.U47., C.U48. C.U40., C.U43., C.U45., C.U46., C.U47., C.U48. C.U40., C.U43., C.U45., C.U46., C.U47., C.U48. C.U40., C.U43., C.U45., C.U46., C.U47., C.U48. C.U40., C.U43., C.U45., C.U46., C.U47., C.U48. C.U40., C.U43., C.U45., C.U46., C.U47., C.U48.

7. LITERATURA

Obowiązkowa Kozubski W. Neurologia Kompendium. PZWL, Warszawa, 2019 Jaracz K., Kozubski W. Jaracz Krystyna, Domitrz Izabela Pielęgniarstwo Neurologiczne PZWL 2021 wydanie 2

Uzupełniająca

Jaracz K., Kozubski W. Pielęgniarstwo Neurologiczne: podręcznik dla studiów medycznych, PZWL, 2008
 Bożena Adamkiewicz, Andrzej Głąbiński, Andrzej Klimek Neurologia dla studentów wydziału pielęgniarstw Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o. 2010
 Jabłońska R, Ślusarz R. Wybrane problemy pielęgnacyjne u pacjentów w schorzeniach układu nerwowego. wyd. Continuo, 2012
 Jabłońska R, Ślusarz R. Wybrane problemy pielęgnacyjne u pacjentów w schorzeniach układu nerwowego. wyd. Continuo, 2022
 Adamczyk, K. Pielęgnowanie chorych po udarze mózgu, wyd. Czelej Sp.z.o.o , 2003
 Czasopismo: Pielęgniarstwo Neurologiczne i Neurochirurgiczne

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W2. D.W3. D.W10 D.W20 D.W27 D.W31 D.W32	Egzamin pisemny- test pisemny wielokrotnego wyboru Egzamin poprawkowy ustny – wybrany losowo zestaw 3 pytań	60% prawidłowych odpowiedzi prawidłowa odpowiedź na 2 pytania
D.U1. D.U3. D.U8. D.U9. D.U10. D.U11.	Ćwiczenia praktyczne –pozytywna ocena zaangażowanie studenta podczas zajęć praktycznych, sprawdzian praktycznych umiejętności neurologicznego badania i pracy z neurologicznie chorym,	ocena przez asystenta (co najmniej dostateczna), potwierdzająca posiadanie przez studenta kompetencji oraz nabytych umiejętności
C.U40. C.U43., C.U45., C.U46. C.U47. C.U48.	samokształcenie - opis przypadku, rozpoznanie potrzeb, zaplanowanie opieki, procesu pielęgnowania	prawidłowe postawienie diagnozy pielęgniarstwa i opracowanie planu opieki

9. INFORMACJE DODATKOWE

Strona internetowa Zakładu: <https://neurologiawnoz.wum.edu.pl>
 Na zajęciach praktycznych obowiązuje ubiór medyczny (biały fartuch), obuwie na zmianę.
 Szatnia dla studentów , niski parter, budynek H lub mała szatnia parter budynek G
 Warunkiem zaliczenia jest obecność na 100% seminariów i zajęć praktycznych.
 Każdą usprawiedliwioną nieobecność należy zaliczyć w sposób uzgodniony z prowadzącym zajęcia.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich